

**Vabariigi Valitsuse määruse 19. detsembri 2012. a määruse nr 112
„Ametniku teenistuselähetuse saatmise, lähetuskulude hüvitamise ning päevaraha
maksmise tingimused ja kord ning päevaraha määr“ muutmise eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

Alates 01.01.2016 tõstetakse tulumaksuseadusega välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäära 32 eurolt 50 euroni lähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus. Iga järgneva lähetuse päeva päevaraha maksuvaba piirmäär jääb 32 euro piiresse. Kuigi tulumaksuvaba piirmäär kehtestati töötajatele ja ametnikele ühesugune, ei võimalda avaliku teenistuse seadusest tulenev regulatsioon ametnikele tulumaksuvaba piirmäära realiseerida. Selline olukord seab ametnikud võrreldes töötajatega välislähetusse minnes halvemasse olukorda. Määruse eesmärgiks on võimaldada ametiasutustel maksta ametnikele lähetusega seotud tegelikke kulusid paremini arvesse võtvat päevaraha ning kohelda ühe asutuse poolt välislähetusse saadetavaid ametnikke ja töötajaid võrdselt.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi riigihalduse ja avaliku teenistuse osakonna nõunik Kaidi Meristo (Kaidi.Meristo@fin.ee, tel. 611 3303). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis õigusosakonna nõunik Marge Kaskpeit (Marge.Kaskpeit@fin.ee, tel. 611 3645).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse määruse „Ametniku teenistuselähetuse saatmise, lähetuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise tingimused ja kord ning päevaraha määr“ § 4 lõiget 1. Muudatusega kaotatakse senine fikseeritud välislähetuse päevaraha määr ning antakse sarnaselt töötajatele kehtiva regulatsiooniga ka ametnike lähetamisel lähetajale võimalus päevaraha suuruse üle, arvestades võrdse kohtlemise printsiipi, otsustada. Päevaraha alammääraks jääb seni kehtiv päevaraha määr, so 32 eurot, mis on ühtlasi ka hetkel kehtiv päevaraha maksuvaba piirmäär. Päevaraha ülemääraks saab tulumaksuseadusega kehtestatud 01.01.2016 jõustuv maksuvaba päevaraha piirmäär. See on 50 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus, ja 32 eurot iga järgneva päeva kohta. Töötajatele kehtivas lähetusi reguleerivas määruses ülemine piirmäär puudub. Üle maksuvaba piirmäära makstavat päevaraha maksustatakse aga kui palka. Avaliku teenistuse seaduse § 61 ei võimalda ametnikule maksta sellist lisatasu, mille maksmine ei tulene seadusest. Seega ei ole ametnikele võimalik üle 50 euro päevas päevaraha maksta.

01.01.2016 jõustub tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 1 muudatus, mille kohaselt tõstetakse välislähetuse esimese 15 lähetuspäeva päevaraha maksuvaba piirmäära 32 eurolt 50 eurole. Erinevalt lähetusega seotud kuludest ei ole päevaraha maksuvaba piirmäär pikka aega

tõusnud, mis on toonud kaasa olukorra, kus Eesti töötajad ja ametnikud peavad päevaraha määra ületavad kulud tasuma oma palgast, mis ei ole kooskõlas päevaraha eesmärgiga. Tulenevalt Eesti tugevast integreeritusest Euroopa Liitu toimub enamik välislähetusi Euroopa Liidu riikidesse, mistõttu on maksuvaba piirmäära tõstmisel lähtutud just nendes riikide toimunud inflatsioonist ning võimaldab taastada maksuvaba piirmäära algse eesmärgi. Maksuvaba piirmäära tõstmine seaduse tasandil võimaldab vaid eraõiguslikel tööandjatel ning riigil töölepingu alusel töötavate töötajate osas maksta maksuvabalt lähetusega seotud tegelikke kulusid paremini arvesse võtvat päevaraha. Teenistuselähetustel käivate ametnike päevaraha on Vabariigi Valitsuse määrusega fikseeritud summa.

Fikseeritud päevaraha kaotamine võimaldab ka ametiasutustel maksta ametnikele lähetusega seotud tegelikke kulusid paremini arvesse võtvat päevaraha ning kohelda ühe asutuse poolt välislähetusse saadetavaid ametnikke ja töötajaid võrdselt. Asutusele jääb päevaraha alammäära ja ülemmäära ning asutuse eelarveliste vahendite piires otsustusvabadus asutusepõhise päevaraha määra kehtestamiseks asutusesisese regulatsiooniga. Samas on ministeeriumil kui valitsemisala personalipoliitika kompetentsikeskusel võimalus valitsemisalaüleselt kokku leppida ühesugused lähetusse saatmise reeglid ja päevaraha maksmise määrad. Samuti võimaldab eelnõus kirjeldatud regulatsioon olla paindlik ning paremini arvestada lähetatu tegelike vajadustega.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse määruse jõustumine.

Määrus jõustub koos tulumaksu seaduse välislähetuse päevaraha tulumaksuvaba piirmäära muudatusega 2016. aasta 1. jaanuaril.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus ei ole kasutatud uut terminoloogiat ega mõisteid erinevalt kehtivatest õigusaktidest.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul puudub kokkupuude Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõjud

Määrus võimaldab ametiasutustel maksata ametnikele lähetusega seotud tegelikke kulusid paremini arvesse võtvat päevaraha ning kohelda ühes asutuses töötavaid ametnikke ja töötajaid võrdselt.

6. Määruse rakendamise seotud riigi ja kohalike omavalitsuste tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Määrusega antakse ametiasutusele võimalus otsustada, kas jätkata välislähetuse päevaraha maksmist endises määras, mis on 32 eurot või suurendada päevaraha kuni tulumaksuvaba piirmäärani. Seetõttu ei suurenda määruse jõustumine automaatselt ametiasutuse kulusid päevaraha maksmisel. Riigi eelarvest täiendavaid vahendeid päevaraha suurendamiseks ette

nähtud ei ole. Asutused, kes otsustavad päevaraha määra tõsta, katavad selleks tehtavad kulutused asutusele ettenähtud majandamiskulude arvelt.

7. Jõustumine

Määrus jõustub koos tulumaksu seaduse välislähetuse päevaraha tulumaksuvaba piirmäära muudatusega 2016. aasta 1. jaanuaril.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Määrus esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ministriumidele kooskõlastamiseks ning arvamuse avaldamiseks põhiseaduslike institutsioonide kantseleidele, Eesti Maaomavalitsuste Liidule ja Eesti Linnade Liidule.